

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

četletno Din 12-50
pololetno Din 6-25
posamezna številka Din 0-50

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnajaj si sam!**

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:

malo oglase Din 0-25
uradne razgise Din 0-40
reklame Din 0-50

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Razkol v SLS.

Glasilo klerikalnih komunistov, ljubljanski »Novi čas« je neslavno v Gospodu zaspal. Klerikalni starini, lastniki »Katoške tiskarne« so namreč dejali, da je njegovega hujkanja delavstva že zadosti in mu zavili vrat. Že dolgo je zorelo med klerikalnimi konservativnimi krogi spoznanje, da more sicer pisava »Novega časa« pridobiti nekaj delavskih glasov, da pa postaja na drugi strani zelo nevarna za žepke klerikalnih mogotcev. Pri zadnji tiskarski in knjigovodski stavki se je to posebno očitno pokazalo in tedaj je bilo konec potrpežljivosti klerikalnih mladov in konec glasla klerikalnih mladov. Star zakon v klerikalni stranki je — da so najprej tolarji, potem šele vse drugo.

Vsled konca »Novega časa« so pričeli pisati demokratski listi o razkolu v SLS. Nam se zde take vesti pretirane in preuranjene, v mnogem oziru pa celo škodljive, ker izhajajo iz stare napake podcenjevanja nasprotnika. Iz tega vzroka, ko tudi vsled poučnosti stvari same, hočemo tudi mi izpregovoriti par besedi o najnovejšem »razkolu« v SLS.

Požrelost ni nikdar dobra, niti v življenju in niti v politiki. To usodno napako pa je storila SLS in sicer prvič tedaj, ko je iz gole samopašnosti zatajila svoj samokmetški značaj. Ni bilo klerikalnim veljakom zadosti, da pleše vse podeželje po njih melodiji, tudi ljubljanski občinski svet bi se moral klanjati njih klerikalnemu veličanstvu. Samo iz nekrščanske vladajočnosti so hoteli biti meščanska in kmetijska stranka obenem. Nemogočnost, ki se mora kaznovati.

Drugi so storili klerikalci to napako, ko so hoteli uloviti vse komunistične glasove, ko so hoteli biti tudi delavska in sicer komunistično delavska stranka. Bilo je to po preobratu, ko so poslali v boj dr. Gosarja in njegove tovariše, da z brezobzirno licitacijo navzdol prekose celo komuniste same. V ta namen je bil ustanovljen tudi »Večerni list« in njegov naslednik »Novi čas«.

Dr. Gosar se je lotil svoje naloge z vnemo in tudi ne brez uspeha. Ko pa je končno postal celo poverjenik in kasneje narod poslanec, pa mu je stopila šarža v glavo in pozabil je, da ni orodje, temveč vršilec povelj, ki mu jih daje nevidna, toda trdno vladajoča oligarhija v SLS. Samo orodje v rokah voditeljev SLS naj bi bil »Novi čas«, dr. Gosar in njegova vođača inteligenca med mladini v SLS pa so hoteli biti vodilna sila. Iz tega nasprotja naziranj je moral nastati spor in morda celo razkol.

V resnici je tudi obstojal spor med konservativnim in socialističnim krilom v SLS že dolgo časa in ko je lani prenehal »Večerni list«, ga je opazila tudi širša javnost. Iz obzirnih do stranke pa je bil spor tedaj poravnani in pričel je izhajati »Novi čas«. Toda sprava je bila neiskrena in z največjo težavo dosežena in boj se je nadaljeval. Tedaj je prinesel »Novi čas« oni obupni klic po pomoči in za ustanovitve lastnega tiskovnega sklada. Toda klic je bil samo klic vpljočega v puščavi. Smrtna ura »Novega časa« se je bližala.

Kljub vsemu temu pa bi živel »Novi čas« še precej časa, če se ne bi splošno vse razmere predrugačile. Povojna splošna nezadovoljnost je padla, protidržavna gonja je ubila samega sebe, prihajali smo vedno bolj v dobo gradnje in kričači so postali stitni in odveč. Vrhu vsega pa se je prikazala na obzorju dr. Šušteršičeva glava in za klerikalno stranko je nastala opasnost revolte konser-

vativcev, če se jih ne pomiri z žrtvijo. Ta žrtev pa ni mogel biti nihče drugi, nego »Novi čas« in treba je bilo samo še ugodne prilike, da se žrtev doprineše. Stavka tiskarjev je bila ta ugodna prilika in zgodilo se je, kar se je zgoditi moralo.

»Novi čas« je mrtev, njegovi očetje pa so udarjeni in potisnjeni ob stran. Ali bodo ostali ob strani, ali pa se bodo hoteli zopet uveljaviti? Odgovor na to vprašanje, je obenem odgovor na vprašanje razkola v SLS.

Moč klerikalne stranke leži v delu in vplivu duhovščine. Kdor jo ima na svoji strani, ta je gospodar v stranki. Je sicer res, da bi Novočasariji mogli dobiti na svojo stran dosti kaplanov, ki so ponekod pravi siromaki, toda vsled cerkvene hierarhije je čisto jasno, da bodo tudi kaplani sledili zapovedi svojih višjih. Opustovano je že škofovo povelje za leglo tudi v strankarskih stvareh več, ko vsi argumenti opozicije.

Višje cerkvene kroge pa imajo za seboj edinole konservativni klerikalci, saj imajo eni kot drugi iste materialne interese. Že samo to dejstvo daje zmago konservativcem. Toda ti imajo še vse druge prednosti. Predvsem so konservativci politično veliko bolj spretni ko pa novočasariji, ki so z zelo redkimi izjemami samo kričači in pisaki. Odločilno pa je, da imajo konservativci vso gospodarsko moč stranke v svojih rokah, da samo oni dele denarne blagoslove stranke, in kar je glavno, da je tiskarna njihova.

V resnici boj brez upa zmage bi šli bojevati novočasariji, če bi šli v boj s konservativci. Ne preostane drugo nego kapitulacija ali pa popoln razkol.

Če bi bili novočasariji ljudje velikih misli, če bi bili v resnici tako vneti za pravo krščanstvo in za komunistično ureditev sveta, kakor kriče, potem je jasno, da bi morali izvajati vse konsekvence in stopiti v odkrit boj z konservativci. Toda slabo jih pozna, kdor to od njih pričakuje. Ne sme se pozabiti, da je šla večina od njih v klerikalno stranko iz materialističnih ozirov, imeti moramo pred očmi, da tisti, ki se poslužuje hujškstva, ni nikdar človek velikih misli, temveč malodušnež, kateremu v nevarnosti zastane srce. Če prištevamo k temu še dejstvo, da je dr. Gosar v »Socialni misli« že pred meseci zarobil umik, če se spominimo njegove malodušnosti v Rusiji, potem vemo, da do razkola v SLS ne pride, temveč samo do kapitulacije, oziroma do Canosse. Res je sicer, da ni dr. Gosar noben duševni vodja novočasarijev, da se mu v javnosti pripisuje pomen, ki ga po svojem skromnem političnem talentu, nikdar imeti ne more in da zato dr. Gosarjev umik ne pomeni še kapitulacije vseh novočasarijev. Toda na drugi strani pa je gotovo, da je dr. Gosarjevemu zgledu sledilo že dosti drugih in da osamljeni in brez vsake opore izročeni gospodarskemu pritisku, tudi duševno najmočnejši novočasariji ne morejo storiti drugo, ko da položijo orožje. Gladko in lahko je zmagalo konservativno krilo v SLS in udarilo po klerikalnih komunistih, ne da bi smeli ti izvajati posledice in protestirati proti udarcu.

Zmagala je disciplina v SLS in razkola ni nobenega. Kljub temu pa se SLS svoje zmage ne sme veseliti. Če tudi ostanejo novočasariji v SLS bodo njej bolj v zgubo ko v dobček. Pomnožili bodo vrste njenih malokontov in pasivnih delavcev, ki so se zavlekli v kot, kjer godinjajo kot brezzobe babe.

Razkola v SLS torej ni, pa ga tudi nikoli ne bo. Razklati je mogoče le nekaj zdravega in čilega, kar pa je v svoji notranjosti tako bolno in gnilo, kakor je SLS, to pa more samo razpadati in se razkrajati. Ta pojav se je pri SLS že pričel in se sedaj pridno nadaljuje. Zato je pravilneje, da govorimo o razpadanju SLS, ko pa o njenem razkolu. Polagoma, toda sigurno se odločujejo drobci od gnile stavbe SLS in prvi tak drobec so bili šušteršičjanci, drug tak drobec pa so novočasariji.

Vse se na svetu kaznuje in tudi požrelost klerikalnih voditeljev. Ni jim bilo včasih dovolj, da imajo vse podeželje v svojih rokah, hoteli so imeti tudi mesta. Danes bi hoteli najzaj v one blažene čase, ko so bili še samokmetijska stranka. Toda danes je to prepozno in pomagati jim ne more noben zdravnik. Preveč so nabasali svoj želodec, prevelike so bile njih oči — in sedaj jim je postalo slabo. Prepozno je danes kesanje in prepozno je tudi spoznanje, da je zmrtnost čednost — požrelost pa nekrščanska lastnost.

Toda čeprav je SLS na smrt bolna in njen konec sigurn, vendar ne pozabimo, tovariši, da je najbolj nevarna na smrt ranjena zver. Zato podvojimo opreznost in zato pomnožimo svoje delo, da obvarujemo svoj narod pred zlom, ki bi ga ji mogla prizadejati razpadajoča SLS. Iz gnilih teles se širi kuga in iz gnile SLS je prišla licitacija navzdol in hujškstvo.

Vedno zelena in vedno sveža kmetijska misel nas varuje pred gnilobo, zato častite kmetijsko misel in delajte zanjo!

Tudi to sledi iz konca »Novega časa«.

Ljubljanska protidraginjska anketa.

Kadarkoli se je vršilo v Ljubljani keko protidraginjsko zborovanje, vselej smo bili primorani, da nastopamo proti njegovim zaključkom. Gospodje v Ljubljani se kar ne morejo privaditi nepristranosti in tudi največje probleme, kakor je vso državo, da, ves svet, obsegajoče draginjsko vprašanje, presojava le s stališča ljubljanskega rotovža.

Vsled tega ozkosrčnega stališča vidijo samo stvari, ki so jim dnevno pred nosom, vidijo drago meso na stojnicah, drago moko v trgovinah in drago zelenjavo na trgu. In ker ne mislijo niti ped daleč, pa pravijo, tega vsega je kriv kmet, ki to producira in zato je treba kmeta obdavčiti, izvoz živil pa prepovedati. Tudi najboljši med temi gospodi pa se ne morejo povzpeti tako daleč, da bi šli vsaj enkrat na kmete in tam pogledali, koliko truda in denarja velja kmeta, predno dobi svoje pridelke. Pa da bi se vsaj toliko potrudili, da ne bi stopili le na mesnice, ampak tudi na ljubljanski semenj in videli za kako ceno prodaja živino kmet, za kako pa mesar. Prav noben greh pa tudi ne bi storili, če bi si vzeli še toliko truda in stopili po manufakturnih in železninskih trgovinah in se poučili, koliko mora oddati kmet svojih pridelkov, da dobi to, kar za obdelovanje zemlje neobhodno potrebuje.

Ne eno in ne drugo ne stori Ljubljančan, ki je znan po svoji komodnosti, temveč na večer se vsede v gostilno in pred polnim litrom rentaci na one, ki prodajajo meso v Italijo in ki edini skrbje, da ni naša valuta že pod ničlo.

»Vse draginje je kriv kmet«, to je ona neumna stereotipna fraza meščanov in obupno žalostno je, da se je ne morejo otresti tudi gospodje,

ki prireajo in se udeležujejo protidraginjskih anket. Zato pa so tudi vse te protidraginjske ankete udarec po vodi, zato izzvene vedno in vedno v istih nemogočih zahtevah.

Vse te napade je pokazala tudi protidraginjska anketa v Ljubljani, ki jo je sklical pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar.

Po dveurnem posvetovanju je sodelnila ta anketa, da je treba: 1. kontingentirati izvoz živil, 2. prepovedati za 2 do 3 mesece izvoz najpotrebnejših živil in prisiliti producente (kmetovalca), da založijo domače trge, 3. urediti prevoz na železnicah, 4. uvesti najvišjo izvozno carino na živila, in 5. priporočiti večjim občinam aktiviranje mestne aprovizacije. Z drugimi besedami se to pravi, iti nazaj v medvojne razmere. V resnici britne glave so doma v Ljubljani.

Že skoraj obrabljena resnica je, da izzira draginja v prvi vrsti od pomajkanja blaga in od podražitve dela.

V zasmeh tej resnici pa hočejo v Ljubljani odpraviti draginjo na ta način, da blago, ki ga imamo v izobilju pridržimo doma, da segnje, žalosno dejstvo podražitve dela pa preidejo z molkom. Kdo bi pa imel pogum povedati resnico in se zameriti volilcem!

Govore proti trgovcem, zahtevajo pa stvari v njihovo korist. Kmetovalci naj založe pri današnjih cenah trg z živino in žitom. Čez par mesecev pa bodo prodajali trgovci to blago naprej po cenah, ki bodo čez par mesecev. Da bodo te cene sigurno večje, si lahko misli vsak. V resnici, v Ljubljani se razumejo na reševanje draginje.

Protidraginjska anketa je bila v Ljubljani, kakor pa smo s čudom doznali, je bila le protikmetijska anketa. V vseh petih točkah se omejnajo samo kmetijski pridelki, dočim za železo, premog, oblačila in banke, ni nobene besede. Lepi reševalci draginje so to, ki vidijo le najmanjšo draginjo, ki pa glavni oderuhov prezrejo!

Ljubljanska protidraginjska anketa je razkrila prave gospodarske specialitete. Potem ko je pokrajinski namestnik konstatiral, da kupujejo nekateri mesarji meso po 25 kron žive teže, prodajajo ga pa po 80 kron, se sklene prepoved izvoza živine, da bi tako bili mesarji popolnoma brez konkurence in da bi bili absolutni gospodarji trga. Res ne vemo, ali se naj na take stvari smejimo ali jezimo, tako neumno je vse to.

Sploh imamo utis, da se je vršila vsa protidraginjska anketa v znamenju one ljudske boleznii, ki večno pričakuje, da mu prileti rešitev z neba, ki pa nima v sebi toliko moči, da bi segla po samopomoči. Kak krk je bil nekoč, ko je hotela vlada osnovati uradniške nabavilne zadruge. In vendar je bila ideja nad vse zdrava in le žalosten znak nezmožnosti uradništva je, če so propadle vse te zadruge. Zakaj pa more naša zadruga »Ekonom« dati svojim članom vse blago tako po ceni, kakor noben trgovec? Zakaj pa naša zadruga »Ekonom« prodaja kg sladkorja tudi do 10 kron ceneje ko kak trgovec in vendar pri tem dobro uspeva. In če bi poleg »Ekonom« delovale še uradniške zadruge, bi bila konkurenca tu, prvi resen vzrok, da pade draginja. Toda o tem ne ve povedati ljubljanska protidraginjska anketa ničesar.

In imenujmo tudi enkrat stvar tako, kakor zasluži. Pri nas hočejo vsi sloji reševati draginjo na ta otročji način, da pravijo: Plače se morajo zvišati, delati se pa moramaj. Kdor pa je zdrav in močan, toda brez dela, tega pa mora rediti država. Odkrito rečeno, da za take

evangelije nimamo zmisla in ga tudi nikoli imeli ne bomo.

Če so naši industrijski izdelki dragi, ker se dela le osem ur, pa naj se dela 9 ur, da bodo cenejši. Povedati pa je tudi treba že enkrat, da se pri nas 8urni delavnik sploh ne izvaja. 8urni delavnik ima Amerika, nima ga pa nikjer Jugoslavija. Kjer je v Ameriki 8urni delavnik, tam mora delavec tudi v resnici delati polnih osem ur. Če si priže cigareto, se mu s tem zamujeni čas odšteje, če južina ob desetih; potem se mu odtegne od plače, skratka, 8urni delavnik je v Ameriki tak, da izmzoga ljudi. Nikakor nočemo, da bi tudi pri nas delo izmzogavalo ljudi; nočemo pa tudi, da se dela pri nas premalo. In pri nas se dela premalo in pri tem se pa dela še potuha! Kako pa naj potem pade draginja, je drugo vprašanje.

Tega vprašanja se protidraginjska anketa seveda niti lotila ni, temveč je segla po najcenejšem sredstvu in udarila po kmetovalcu. S tem si je pa tudi že vnaprej odrekla vsak uspeh in si pritisnila pečat neresnosti. Ni bila to protidraginjska, temveč brezglava anketa. Zato pa se tudi ne bomo dalje pečali z njo, temveč v njeno označbo navedli majhno dogodbico.

Ko se je vračal nemški general Moltke iz Turčije, je povedal sledeč doživljaj:

Bilo je v boju. Pred njim je turški vojak in Moltke ga vpraša, kako da mu je. Turek odgovori: »Pa dobro, kakor Bog hoče.« Tedaj preide sovražnik v napad in sicer na desni strani. Turek vzame puško pa strelja na levo. Moltke ga začuden vpraša: »Pa zakaj ne streljaš na desno, saj ni na levi nikogar?« Turek odvrne: »Pa vseeno je. Če je božja volja, bo tudi tako zadel kroglja.«

Isto si menda mislijo gospodje ljubljanske protidraginjske ankete. Vseeno je, kamor streljamo, če je božja volja, bo tudi draginje konec, pa čeprav streljamo tja, kjer sploh draginje ni.

Takole bi karakterizirali protidraginjsko anketo, ki se je vršila dne 10. avgusta pod predsedstvom namestnika g. Hribarja in mislimo, da se ne motimo.

Kako brani Stipica Radić kmetijske interese?

V »Jugoslavenskem seljaku« odkriva v uvodniku znani zemljoradniški časnar g. Mežnaric zelo zanimive stvari o »delu« gospoda Radića za kmeta. G. Mežnaric pravi:

Dočim si Ti kmet v vojni izgubljal zdravje, dočim si Ti krvavo trpel na duši in telesu, dočim je bila Tvoja rodbina izpostavljena doma ropu in revkizacijam in bila odvisna od mestnih špekulantov; so se v tem istem času ti branitelj (kakor naši klerikalci, op. ured.) dobro zavarovali bogateli doma — in niso nastopili proti izrabljanju Tvoje oibetji. niso tedaj marali za hrvaški kmetijski narod (kakor da bi čitali o naših klerikalcih), temveč so za Judežvo plačo potem »Slobodnega doma« (pri nas »Slovenca«) naganjali Tebe v bratomoren boj in si tako s Tvojim denarjem polnili svoje žepce.

Nočemo nikomur delati krivice in zato priznamo vsakomur njegove za sluge za izmučeni kmetijski narod, pa jih priznamo tudi voditelju teh »branjiteljev, oziroma borcev«, gospodu Stjepanu Radiću in sicer, da je vendar enkrat za časa vojne v hrvaškem saboru vstal, da brani interese vasi in našega kmetijskega naroda in

je grmel proti izvozu živine za armado — ko je lepega dne prejel od Haferja neko tajnstveno kuverta,

katere mu je prinesel znani Haferjev pristaš M. M. in ki je imela tako čudotvorno moč, da je ta veliki borec, da je ta kmetijski lev — takoj utihnil ko som — in — prostim, ne čudite se — postal nato lastnik lepega vinograda, v velikosti kakih 10 johov v Moslavskem kraju, nedaleč od Ludine.

Mož, ki jemlje v kuvertah denar, zato da preneha z borbo v korist kmeta, tak naj bo kmetijski prijatelj! V resnici, velika je zaslepljenost ljudi.

Toda to ni edin greh gospoda Radića. Ko je bila končana vojna, se je gospoda ustrašila ljudske sodbe in da bi narod pomirila je vrgla v svet besedo o agrarni reformi. Toda gospoda ni svoje obljube nikdar resno mislila in je bila trdno odločena, da prepreči izvedbo agrarne reforme. In kakor so pomagali pri nas tej gosposki slepariji klerikalci, (župnik Klekl) in kakor so v te namene izstopili katoliški škofje — tako je bil na Hrvaškem najboljši pomagač gospode pri zavlačevanju agrarne reforme g. Radić. G. Radić pa se ni zadovoljil s tem, da je podal samo izjavo proti izvedbi agrarne reforme (ki smo jo v »Kmetijskem listu« že objavili), temveč je poslal v Beograd svojega upolnoomočenega odposlanca dr. Basarićka, ki je v imenu radićeve republikanske stranke zahteval od tedanjega ministra za agrarno reformo, srbskega radikala dr. Miletića, da se agrarna reforma ne izvaja več, ker da je hrvaški kmet proti agrarni reformi.

Če pomislimo, da ima na Hrvaškem samo cerkev nad 100.000 hektarjev rodovitne zemlje, potem šele prav spoznamo brezprimerno zlorabljanje hrvaškega kmeta, ki pomezi pač v šek politične lopovščine.

In zakaj so to zahtevali? — Da bi mogla Radićeva poslanka dr. Horvat in dr. Basariček kupovati potem »Narodne zaščite« (lepe zaščite tol) spahijska posestva in jih potem pederuško prodajati kmetom.

Sedaj je jasno, odkod imajo vsi radićevski poslanci svoja ogromna premoženja.

Dr. Basariček je sin revnega mestnega učitelja. Za časa vojne je bil sodni pristav brez vsakega premoženja. Danes pa je naenkrat bogataš. Dr. Rudolf Horvat je bil še za časa vojne reven profesor, danes pa je veleposestnik. Stjepan Radić je bil pred vojno zadolžen preko ušes, danes pa prodaja in parcelira velik vinograd in si gradi v Zagrebu hišo, ki bo veljala najmanj deset milijonov kron. — Odkod imajo vsi ti ljudje denar?

Kdor se preživlja le s poštenim delom, ta ne more postati čez noč milijonar. To vemo vsi. Vemo pa tudi to, da je še vsak, kdor je pošteno delal za narod, umri kot revež.

Veliki ljudski »osrečevalec«, veliki »mučenik« kmetijske misli, gospod Stjepan Radić pa je postal v par letih večkratni milijonar.

Branil je pač bolj svoje, ko pa kmetijske koristi. To pričenjajo spoznavati hrvaški kmetje in zato pričjenja padati Radićeva zvezda.

Čisto naravno in pravično je to, ker še nikdar niso trajno ostali na vrhu kričači in demagogi. Teža pravila pa tudi ne bo podrl gospod Radić.

Izjava.

Prihajajo mi na ušesa različne govorice, češ da mi je žal, da sem se spustil tako daleč s Klodič-Hrovat-Kavčičevo skupno progjo, da sem napravil s tem veliko pogreško, da Musilova progja daleko prekaša našo progjo.

Prozorna taktika nasprotnikov skupne progje Kočevje in Crnomelj-Vrbovsko! Proti takim neumnim govoricam izjavljam enkrat za vselej: kdor kaj takega o meni pripoveduje, — ta podla laže. To je prvo. Kot drugo pa dodam na kratko, da bi smatral zgradbo Musilove progje (Kočevje—Brod—Moravice za pravo nesrečo za Slovenijo kakor tudi za železniško upravo, ker bi bila z njo storjena nepopravljiva napaka.

Splošni interes Slovenije zahteva izvedbo skupne progje Kočevje in Crnomelj—Vrbovsko. Razen tega je železni, da se priklonijo na katerisibodi način kraj med Kočevjem (Cabar, Prezid itd.) in državno mejo k reški progji (na postajo Delnice ali drugo postajo zapadno od nje ali še bolje naravnost na Bakar).

Nasprotniki se ravnaajo po izreku: Z moralo se ne gradi nobena železnica. — Jaz pa pravim z ozirom na

naš slučaj: Zmaga Klodič-Hrovat-Kavčičeva skupne progje je zmaga poštenja, pravice in resnice!

V Zagrebu, dne 10. avg. 1922.

Inž. M. Klodič m. p. podravatelj žel. direkcije Zagreb.

Shod SKS

bo v nedeljo, dne 20. t. m. ob 11. uri dopoldne na trgu v Starem trgu pri Crnomlju. Na shodu poročata tov. minister PUCELJ in posl. MAJCEN.

Resnica o dovoljenju za uporabo mlinov in žag v Avstriji.

Borbo za prosto vožnjo v avstrijske mlinske in žage ob Muri sem pričel že novembra meseca p. l. in sicer takoj, ko je bil odprt tranzitni in obmejni promet. Na poziv našeza okrajnega odbora v Gor. Radgoni sem prišel tedaj na mejo, jo vsó obšel ter pri tem zaslíhal prebivalstvo. V Gor. Radgoni smo imeli več sestankov, med drugimi tudi z zastopniki carinskih, finančnih in političnih oblasti ter obmejno policijo. Enega teh sestankov se je udeležil tudi dr. Kamnicker, vodja Nemcev okraj Mure. Dal nam je sledečo izjavo: »Ne govorim sicer v imenu nemško-avstrijske vlade, vendar pa zagotavljam, da bodo z naše strani takoj odstranjene vse ovire in da bo lahko tudi svobodno vozil vlak, kakor hitro Vaša (jugoslovanska) vlada ugotovi našim zahtevam, to je, da izda prehodnice za prost promet v 10 kilometrskem pasu ob meji.«

Ko sem se vrnil v Beograd, sem šel takoj v notranje ministrstvo ter razložil zahteve prebivalstva glede ureditve obmejnega prometa. Tu so mi dejali, da v tem vprašanju odločuje zunanje ministrstvo. Podal sem se takoj tja, kjer se mi je posrečilo pridobiti za stvar načelnika v ministrstvu g. dr. Nastasijevića, ki mi je dejal, da je bil dobrovoljec na Koroškem in da ljubi Slovence. Pripravljen je zavzeti se za stvar, o kateri pa odločuje tudi trgovinsko ministrstvo in generalna direkcija carine. Skupno sva se nato trudila, da zainteresiramo za stvar vsa merodajna ministrva in po velikem trudu sva mogla doseči skupen sestanek vseh prizadetih ministrstev. Ta sestanek se je vršil dne 4. januarja in sem se ga udeležil tudi jaz.

Zastopniki ministrstev so bili mnenja, da je Avstrija po mirovni pogodbi dolžna, da pripušča prost promet med Mariborom in Gorenjo Radgono. Čisto nepravilčno zahteva sedaj Avstrija od nas, da bi ji priznali posebne ugodnosti, če izvrši svojo dolžnost.

Z ozirom na tozadevne sklep sestanka je nato zunanje ministrstvo brzojavno obvestilo vlado, da mora izpolniti mirovno pogodbo. Avstrijska vlada je nato odgovorila, da je brez moči napram svojemu obmejnemu prebivalstvu, ki ne pripušča prostega železniškega prometa med Mariborom in Gor. Radgono. Jasno je bilo, da je to delo dr. Kamnickerja, ki se je pa zopet izgovarjal na ogorčenost ljudstva. Tem praznim izgovorom se naša vlada ni mogla udati.

Meseca februarja so nato prišli delegati dunajske vlade v Beograd. Vršil se je nato sestanek z našimi delegati, na katerem je bilo sklenjeno, da se odpravi tranzitni promet, kakor bo naša vlada dovolila svobodno obmejni promet. V osnutku pogodbe za prost obmejni promet je bilo dovoljenje, da se sme voziti žito v mlinske in Nemški Avstriji. Trgovsko ministrstvo pa se je temu uprlo in doseglo, da se je prepovedala tudi vožnja v žage. Osnutek pogodbe bi imelo trgovsko ministrstvo predložiti skupščini. Ker pa je bilo trgovsko ministrstvo proti temu, da bi se dovolil sploh kak prevoz naših pridelkov v predelavo v avstrijska podjetja, je vsó stvar zavlačevala, kar je bilo posebno lahko, ker je bilo trg. ministrstvo vsled mohamedanske krize večinoma nezasedeno.

Ker sem vedel, da postane ta osnutek pogodbe, če se sprejme, zakon, da ostane trajno v veljavi, sem se trudil, da je bil v osnutku vnešen dodatni predlog, da sme namreč kmetovalec za lastno uporabo voziti les na žage preko meje. Potom tov. ministra Pucelja sem dosegel, da so pristala na to tudi ostala ministrstva. Tako je prišlo do tega, da je skupščina z zakonom o dvanajstihaj za maj in junij pooblastila vlado, da

izvede tozadevno pogodbo z Avstrijo.

S tem pa stvar še ni bila rešena. Potrebno je bilo, da pristane na to tudi Avstrija. Potom gen. direkcije carine sem dosegel, da je avstrijski poslanik v Beogradu stavl dunajski vladi tozadevni predlog. Od naše strani pa je bila samo ta ovira, da je morala skupno pogodbo podpisati celokupna vlada na predlog trgov. ministra. Teža pa tedaj ni bilo. Ko pa je bil zopet imenovan, so ga čakale cele gore aktov in naša stvar je počivala.

Končno mi je že presedalo to polletno romanje za eno samo stvar ter sem odšel dne 17. julija v trgovsko ministrstvo, kjer sem se prav krepko pritožil čez to zavlačevanje stvari. Dejal sem: »Če manjkajo samo podpisi ministrov, tedaj dajte akt meni, spravim sam skupaj podpise ministrov.« Toda temu so se protivili, češ da se mora to uradno izvršiti. Končno mi pravijo, da naj jim sporočim, kdaj da bo ministrska seja in da bodo potem predložili pogodbo ministrom v podpis. Vprašal sem tov. Pucelja, ki pa je dejal, da ne ve, kdaj da bo seja in da naj grem še enkrat v trg. ministrstvo in zahtevam uradnika, ki bo zbral podpise ministrov. To se mi je tudi obljubilo, toda ni se izvršilo. Na mojo energično zahtevo so tedaj izročili akt meni, naker sem skoraj dobil podpise vseh 14 ministrov.

To se je zgodilo ravno v času, ko je podal tov. Pucelj svojo ostavko. Prizadeval sem se zato, da bo stvar urejena še predno gremo iz vlade. Šel sem zato k gen. direkciji carine ter zahteval takojšnjo izvedbo pogodbe. Odrvnili so mi, da mora biti pogodba najprej razglašena, potem pa se odpošlje na mejo komisija, ki na licu mesta končno veljavno uredi vsó stvar. Prizadevali pa se bodo, da se vse to izvrši čim preje.

Ko so v zadnjem času poročali klerikalni listi, da je že vse natančno urejeno in da je to zasluga klerikalnih poslancev Žebota in Roškarja, sem šel dne 10. t. m. k generalni direkciji carine, kjer sem dobil sledeča, za vse zainteresente zelo važna pojasnila.

Od naše strani je že določena komisija. Ni pa še določena avstrijska komisija. Naša komisija se sestane z avstrijsko v Gor. Radgoni in to se zgodi tedaj, kakor hitro javi avstrijska komisija dan svojega prihoda. Skupna komisija odide nato na mejo, kjer zasliši vse zainteresente. Posamezniki ko tudi občine naj povedo komisiji vse svoje želje in potrebe. Na licu mesta se bo določilo, katere občine in kraji smejo voziti les v avstrijske žage. Kadar izda komisija kako vabilo k sestankom, naj se mu prebivalstvo odzove in pride h komisiji, ki bo več dni na meji. Tako stoji danes stvar.

Vse to nisem napisal, da bi se hvalil ali iz strankarskih ozirov, ker vem, da sem kot zastopnik ljudstva dolžan, da delam za ljudstvo. Vse to sem napisal samo vsled hudobne pisave »Slov. Gospodarja«, da izve ljudstvo resnico. Tem ljudem, ki pravijo, da delajo vse na krščanski podlagi, ni bilo dovolj to, da se lažejo, da so vse to oni dosegli, temveč so šli celo tako daleč, da so mene, ki sem vsó stvar s pomočjo tov. Pucelja uredil, dolžil, da sem delal proti.

Tako nizko more pasti samo list, ki greši na nevednost svojih bralcev, ki izrablja njih slepo vero, ko mislijo, da je vse, kar je zapisano, tudi res. Potom namigavanj v listih in klevet njihovih zaupnikov so raznesli, da sem jaz tisti, ki je delal proti temu, da bi se smelo voziti v avstrijske mlinske in žage. To podlo hujskanje jim je za enkrat uspelo in dosegli so, da me zapeljano ljudstvo preklinja kot »izdajalca«, da mi grozi in da zaničuje mojo nedolžno rodobino. Vse to so seveda storili na »katolički« podlagi.

Razumem sedaj, zakaj Vas tako silno boli moja okrožnica. Ne morete trpeti tega, da bi ljudje čitali še kaj drugega ko Vaše liste. Odtod Vaš besen gnjev in Vaše zločinske klevete.

Toda rečem Vam: Dokler bo še kaj moči v meni, se bom boril za gospodarsko in politično svobodo kmeta, pa če bi me tudi stalo življenje.

Ivan Mermolja, narodni poslanec.

Shod SKS

bo v nedeljo, dne 27. t. m. v Horjulu. Na shodu poročata tov. minister PUCELJ in tov. poslanec KUŠAR.

Vprašanje obmejnih straž.

Znano je, da je dosegel klub naših poslancev dne 1. maja 1922, da se odpravijo ruske obmejne čete in da se nadomeste z domačo finančno stražo.

Dne 10. t. m. je vprašal poslanec Mermolja v finančnem ministrstvu, zakaj se ta izmenjava še ni izvršila. Odgovorili so mu, da se mora po zakonu izvršiti izmenjava do dne 1. oktobra. Izmenjava se ne more izvršiti nakrat, ker je treba pripraviti izmenjavo v vsej državi in ne le na naših mejah. Kakor vse kaže, pa se bo izmenjava izvršila že pred 1. oktobrom. V Mariboru je za obmejno službo priglanih dovolj domačih fantov in je tako preskrbljeno, da bodo vršili obmejno službo v bodoče le domači ljudje.

Toliko v pojasnilo vsem, ki že nestrpno čakajo na izmenjavo in katerim so Vranglovci trn v peti. Delo za izmenjavo je v teku in bo tudi v kratkem izmenjava izvršena.

Pokrajinske vesti.

(Tajništvo SKS v Ljubljani) se je preselilo v Kolodvorsko ulico št. 7, v hišo zadruge »Ekonom«.

(Vsem udeležencem Kmetijskega praznika na Bledu v ravnanje!) Vskakni kupi na svoji železniški postaji celo karto do Bleda in si da pri tej priliki žigosati na blagajni izkaznico. To izkaznico se dobi pri »Kmetijski družbi« v Ljubljani ali pa pri okrajnih in krajevnih odborih SKS, in pri njenih tajništvi v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj. Izkaznica velja en dinar. Kupljeno železniško karto in izkaznico je treba shraniti! Na Bledu si mora dati vsak izkaznico žigosati od prireditelje živinske razstave, od Podružnice »Kmetijske družbe« na Bledu. — S tako žigosano izkaznico in s že kupljeno celo karto je treba iti k železniški blagajni na Bledu ali Lescah, kjer dobi izkaznica nov žig in velja nato kot vozna karta. Plača se torej celo karto na Bled, vožnja z Bleda pa je brezplačna.

(Vsesokolski zlet v Ljubljani.) Dnevi, kakor jih še ni doživela Ljubljana, so bili zletni dnevi. Jasno se je pokazalo, kaj zmora naš narod, če je enoten. Do 100.000 tujcev je bilo te dni v Ljubljani in gotovo vsi so odnesli najlepše spomine. Vse je bilo vzorno organizirano in dela sokolstvu čast. Na zlet je prišlo tudi dosti kmetijskega ljudstva, ki je zaman iskalo, da najde kje oni protiverski duh, o katerem pisarijo klerikalci. Utis sokol. zleta je bil tako velikanski, da se v Ljubljani ni opazilo niti socialistov niti ostalih brezdomincev. Pravi praznik rodoljubov je bil sokolski zlet, ki ostane vsem v neizbrisnem spominu. Nastopi Sokolov in Sokolic so bili vzorni. Najbolj impozanten pa je bil nastop naše vojske. 2400 vojakov, ki so se vsi prostovoljno javili na zlet, je izvajalo svoje vaje ko en mož. Vse je bilo navdušeno, tujci pa so strmeli nad našo silo. Sokolski zlet pomeni bleščečo zmago državne in narodne misli, je pa tudi v ponos in v čast vsej Sloveniji. Brez vsega so priznavali Srbi ko Hrvatje, da je bilo mogoče prirediti tako sijajen in velik zlet edinole v Ljubljani. Posebno je ugajalo telovadišče, ki ga je izdelal inž. Jelenc. Celo Čehi so priznali, da je bilo naše lepše ko praško leta 1920. Veliko vlogo so igrale v zletnih dnevih narodne noše, ki so s svojo lepoto posebno tuje naravnost očarale. Zlet je počastila s svojim prihodom tudi kraljevska dvojica, kar je že itak veliko navdušenje občinstva spravilo do viška. V terek pa je bila na telovadišču skoraj celokupna vlada z g. Pašičem na čelu. Slovenija se je z zletom uveljavila kar najzdatnejše in zlet pomeni slovensko zmago.

(Mednarodne tekme v Ljubljani) so se udeležili Čehi, Francozi, Belgijci, Luksemburžani in mi. Za prvenstvo so se borili edinole Čehi in naši. Prvi so bili Čehi, tik za njimi pa naši, ki so pokazali sijajno izvežbanost. Prihodnja tekma se vrši v Parizu.

(Z glavjo skozi zid.) Ena najbolj žalostnih lastnosti našega naroda je njegova trmoglavost. »Moja mora veljati, pa naj stane karkoli,« to je tisto usodno geslo, ki je s pravdami spravilo že vse polno kmetij na kant. Tako nes pametno trmoglavost uganjajo v zadnjem času kočevski in ljubljanski pristaši Musilove progje. Z zakonom je ta progja pokopana, vseeno hočejo izsliti svojo. Oredo celo tako daleč, da izjavljajo, da če ne bodo mogli zgraditi svoje Musilove progje, da bodo napeli vse sile, da onemogočijo tudi Klodič-Hrovat-

Kavčičevo skupno progjo. »Če ne velja naša, naj vse skupaj vzame hudič!« Tako pravijo ti ljudje, ki imajo drzno čelo potem še govoriti o svojem delu za ljudstvo. Prav ob zadnji uri jih svarimo, da ne tirajo stvari do skrajnosti, kajti drugače bodo doživeli zelo neljube stvari. Nikar naj ne mislijo ti bahavi mogotci, da je slovensko ljudstvo še vedno tisto potrpežljivo ljudstvo, kakor je bilo pod Avstrijo. Danes je naše ljudstvo svobodno in hoče, da se njegova volja upošteva. Danes pa je ljudstvo tako močno, da zlomi vsakogar, ki mu nasprotuje. Zaponnite si to gospodje, ki ste z zborovanjem z dne 10. t. m. v Kočevju hoteli slepomišiti slovensko javnost.

(Odbor za gradnjo Musilove ozir. Auerspergove progje) je imel dne 10. t. m. v Kočevju svojo sejo. Zanimiva in značilna je bila ta seja, ker kaže vso konfuznost in trmoglavost, da ne rečemo kaj drugega, te gospodje. Tako so ti gospodje splošno povdarjali, kako silne dobičke da bo prinašala Musilova progja. S takim navdušenjem so govorili o velikih dobičkih bodoče železnice, kakor da ne bi bilo na svetu železnice, ki bi dala le polovico tega dobička. Toda kako so se potem udarili po zobeh. Pravijo, da zidajo železnico sami, zahtevajo pa od države, da jim ona jamči, da bo domašal vložen denar svoje občine. Gospodje, kaj vendar rabite jamstva, če se bo pa železnica tako izplačala!

(Farizejstvo in hinavstvo.) Na goraj omenjeni seji so zborovali tudi »obžalovalci«, da se ni seje udeležil minister Pucelj, ki da je podpredsednik tega odbora. Gospodje, hoteli bi videti Vas, kako ste hinavsko zavili oči, ko ste to obžalovali. Dobro veste, da je bil tov. Pucelj član onega odbora, ki je deloval za zvezo Slovenije z morjem, da pa z knežjim odborom Auerspergove progje nima nobene zveze. Tov. Pucelj se je udeležil le ene seje tega odbora in sicer je to povzročila samopašnost nekaterih ljudi, ki so hoteli izrabiti obče narodno stvar za svoje osebne namene. Prav iz tega vzroka je izstopilo iz odbora tudi več drugih uglednih posestnikov Dolenjske, ki so vsled absolutističnega nastopa gosp. Dragotina Hribarja še pravočasno spoznali, kam da pes tace moli. To naj bo tudi v odgovor neslanemu »Radikalu«, ki je zakrivil prav isto farizejstvo.

(G. Dragotin Hribar) je enako občutil potrebo, da nastopa proti nam. Puščamo za enkrat se osebo g. Hribarja na stran, pač pa mu stavimo neko vprašanje. Od zanesljive strani smo slišali, da je gospod Hribar izjavil na neki seji, da se mora izvršiti Musilova progja, ker je izdala zanjo Kraljevska hranilnica »že 300.000 K. Ne bomo pisali nobenega komentarja k temu, temveč vidljivo prosimo g. Hribarja za pojasnilo, ki ga nam gotovo ne odreče. Če se g. Hribar tega ne bi spomnil, mu radevolje povemo datum seje, kot tudi osebe, ki so to slišale.

(Čudež se je zgodil.) Zadnji »Domoljub« ne omenja niti z besedico SKS in njenih poslancev. Radevedni smo sedaj, ali je morda spoznal »Domoljub«, da je vsak boj z nami nemogoč, ali pa spada tudi doseženi urednik »Domoljuba« med one klerikalne mladine, ki so jih starini postavili pred vrata?

(Ves je iz sebe »Slov. Gospodar«) ker je priobčil »Kmetovalec« vest, da je edina zasluga SKS, in njenih poslancev, če dobi Slovenija železniško zvezo z morjem. »Slov. Gospodarju« ne gre v glavo, kako more biti na svetu človek, ki priznava resnico in ki ni tako strankarsko izprijen, da kakor »Slovenski Gospodar« napada tiste, ki so nekaj storili za ljudstvo. In zato, ker je tajnik »Kmetijske družbe« g. Lah, priznal resnico, grozi »Slov. Gospodar« z bojem proti »Kmetijski družbi«. Zdi se nam, da bo v tem pogledu »Slov. Gospodar« igral vlogo onega žalostnega junaka, ki se je boril z mlinci na veter. Slovensko ljudstvo bo ostalo pri »Kmetijski družbi«, ker ve, da se v nji dela v resnici pošteno in nepristransko, ne pa tako kakor pri raznih bankarskih klerikalnih združenjih. Naj kar prično naši klerikalci z bojem proti družbi — udarili bodo le sebe. Zavist še nikdar ni zmogala in kadar jo soli z lažmi »Slov. Gospodar«, še prav posebno ne!

Ni dala žilica miru Stanovnikovemu atku) in v skupščini so govorili celo o svoji intrigi proti gasilnemu društvu. Seveda so atek vsó stvar tako zavili, da izgleda občina kot žrtev nekega liberalnega društva. Atek, atek! Mar bi molčali, vsaj ne bi vedel vse svet, da edin poslanec na vsem svetu, ki nastopa proti prekristnemu gasilstvu — je poslanec

SLS. Stanovnikov atek. V enem oziru so atek vendar neprekosljivi! Cestitamo!

(Še ena o ateku.) Del atkovega govora je prinesel tudi »Slovenski gospodar«, ki je tako jasno dokumentiral svojo duševno revščino. Ko so atek prebrali ta govor, so se v zadregi popraskali po glavi, ker kar verjeti niso mogli, da so oni tako zelo postavili sebe na laž. Dvakrat in trikrat so prebrali svoj govor, pa vse zastoj, črno na belem so bile napisane sledeče atkove besede:

»Zadnji čas je, da postanemo res ujedinjeni, da se pričnemo ljubiti med seboj in da pričnemo nepristransko postopati drug proti drugemu.« Ko so atek spoznali, da so v resnici to govorili, so šli takoj k spovedi in so takoj ustavili tožbo proti gasilnemu društvu in popravili tudi drugače vse krivice. Od tistega časa ni v vsej ljubljanski okolici tako nepristranskega človeka, kakor je atek! — Vseeno pa atek še vedno zmagujejo z glavjo, kako to, da so se mogli tako udariti no zobeh.

(Končno so vendar pripeljali za nami) gospodje klerikalni poslanci in v skupščini je poslanec Pušenjak povedal senzacionalno novost, da se mora uvesti en sam davek. Mi smo za to nastopili že lani, toda tedaj so udarili po nas klerikalni listi. Danes pa prinašajo našo zahtevo kot svojo iznajdbo. Da je bil to ravno g. Pušenjak, je naravno, ker če se ne sramuje, da krije vse lopovščine »Slov. Gospodarja«, zakaj bi se sramoval krasiti sebe z zaslugami naših poslancev.

(Osrednji urad Državne Borze za delo v Ljubljani) naznanja, da se je s svojo podružnico iz prejšnjih prostorov v Gradšču št. 4 preselil v poslopije mestnega magistrata (prilifčije, nasproti zglasevalnega urada). Mestni trg, kjer bosta odslej naprej uradovala.

(Novo mesto.) Pomemben in nad vse vsebinsko bogat je bil sestanek okrajnega odbora za Novo mesto, ki se je vršil v ponedeljek dne 7. t. m. Sestanka sta se udeležila tudi tovariša minister Pucelj in poslanec Majcen. Oba sta podala zelo zanimiva poročila, ki so jih vsi sprejeli z glasnim odobravanjem. Z vsjo odkritosrčnostjo nam je razložil tov. minister Pucelj naš notranji in zunanji položaj. S posebnim zadoščanjem pa smo poslušali, ko je poročal o svojem delu za kmetovalce. Njegova skrb za izvoz vina na Češko, mu je zlasti pridobila simpatij. Nič manj pa tudi niso nagajala njegova izvajanja, ko je poročal o trdem boju za preprečitev izvoza rumunske živine. S čudom pa smo doznali, da so oni, ki nočejo volitev za letošnje, naši klerikalci. Toliko so kričali, kako se drugi boje volitev, sedaj pa se jih boje sami. Glasno smo pritrdjevali tovarišu, ko je povdarjal, da je grdo sleparstvo, da bi mogla biti ena stranka za vse stanovce. To sleparijo uganjajo naši klerikalci in ta njih sleparija se bo še kruto množevala. Odkritosrčna in zanimiva izvajanja tov. ministra Pucelja so nam vnovič dokazala, da je SKS res prava kmetjska stranka, ki deluje le za blagor ljudstva in le po želji ljudstva. Nikdar prej nismo imeli Slovenca ministra, pa ste čuli kdaj prej, da bi prišel na sestanek kmetov kak deželni glavar ali deželni odbornik in poročal tako odkritosrčno o delu v deželnem odboru, kakor nam je poročal o delu vlade minister Pucelj! Samo pri volitvah so nas poznali! Čast SKS in njenim poslancem, da so vrgli to med staro šaro. Za tovarišem Puceljem je govoril tov. Majcen, ki je s številkami dokazal klerikalno laž, češ da vzdržuje uboga Slovenija vso državo. Obširno je govoril o davčni politiki in o vprašanju bolnic. Nazorno pa nam je tudi pojasnil, kako škodljiva je klerikalna politika za kmetovalca. Ko je hotel prodati tov. Pucelj nemško živino že v tujini, so zagnali klerikalci krič o volovski aferi in dosegli, da se bo sedaj živina prodajala v Sloveniji, kar bo sigurno povzročilo padeč cen živini. Končno je še pojasnil vojaški zakon. Na kratko je nato govoril tovariš Skaličy o položaju doma in opozarjal na bližnje volitve. Vsi na delo, da bo zmaga naša. Med velikanskim odobravanjem je nato predlagal zaupnico poslancem SKS, ki je bila soglasno sprejeta. Obstrmelni pa smo, ko nam je prebral tov. Pucelj pisma nekaterih duhovnikov, ki se mu zahvaljujejo, da jim je dosegel to, česar od svojih poslancev niso mogli dobiti. Tako je bila na najbolj učinkovit način postavljena na laž klerikalna trditve, da je SKS proti veri. Lep in pomemben je bil sestanek in ponosni smo šli z njega, kajti videli smo, da so minuli stari časi in da pričnemo vladati ljudstvo. Živela SKS in njeni poslanci!

(Okrajni odbor SKS za Novo mesto in okolico) je sestavljen sledeče: Okrajni poverjenik: tov. A. Avsec, njegov namestnik: tov. Ant. Globevnik, blagajnik: tov. Skaličy, tajnik: tov. Simončič, odborniki: tovariši: Klinc, Kulovic, Pelko, Vindišman, Faleschini in Novljan. Pregledovalca računov: tov. Blažon in Malovič; obrtniška zastopnika: tov. Buh in Ogrič.

(Sv. Križ pri Kostanjevici.) Odkar je naša občina v klerikalnih rokah in odkar imamo dva župana, rastje občinske doklade ko gobe po dežju. Za prihodnje leto se nam napoveduje zopet 100odstoten povešček doklad, kakor pa so bile tedaj, ko je bila občina še v rokah kmetovalcev. In v zvezi temu bo še 50.000 kron primanjkljaja. Da je naša občina gospodarsko tako srečna, se imamo v prvi vrsti zahvaliti župniku, ker nam je postavil za župana takega brihtneža, ki se razume na občinsko gospodarstvo toliko ko zajec na boben. Sicer pa je županu občinsko gospodarstvo deveta briga. Njega skrbi le, da je gospod tajnik dobro plačan, kmetovalcu pa nagaja, kakor še noben župan. Zgodilo se je, da je v navzočnosti župana nagnal občinski tajnik davkoplačevalca s soldaškimi »marš vun«, toda župan ni imel toliko poguma, da bi tajnika podučil, da mora z občinarji ujedno občeovati. Sličnih primerov je vedno več. Take sirovosti ne bomo trpeli in jo bomo znali preprečiti, pa četudi si domišljujete gospod posilžupan, da ste bog v občini. — Kako pravičen je naš g. župan, pa naj kaže sledeč primer: Nekako pred božičem je dobila občina nekaj blaga za revne sloje. Po odloku vlade bi se moralo to blago razdeliti edino med reveže. Toda gospod župan se na to ni oziral in je razdelil blago med odbornike in celo med take, ki so dobili za vino nad 100.000 kron. Da na sebe ni pozabil, ni treba še posebej omeniti. Pa naj še kdo reče, če niso klerikalci koritarji. Naj za danes to zadostuje.

(Cerkije pri Krškem.) Prejeli smo nov dopis, ki kaže, da vladajo v Cerklijah pri Krškem prav nezdrave razmere. Kje so krivci, ve pač vsakdo in ni potreba, da jih imenoma navedemo. Nič se ne čudimo, če so naši tovariši in sploh vsi občani silno ogorčeni, da se celo v cerkvi dela razlika med pripadniki raznih strank. Je že nezasišano, če se nevesti, ki pripada samostojni hiši, ne dovoli, da ji pojejo v cerkvi, med tem ko se drugim to dovoljuje. Kljub tej nezasišanosti pa nočemo odgovoriti s kolom, ker upamo, da se prične vendar enkrat tudi na deželni strpljivo življenje. Opozarjamo pa vse zagrizene strankarje, da more biti tudi naše potrepljivosti enkrat konec in da bomo tedaj prepustili našim dopisnikom prosto besedo, da razkrijejo vso umazarijo, ki se skriva pod plaščem »krščanskih« načel naših klerikalcev. — Toliko tudi v pojasnilo našemu dopisniku.

(Za pogorelce v občini Reka na Hrvaškem Brodu) je posredoval pri vladi tov. poslanec Janko Rajar. Požar je izbruhnil dne 8. avgusta in upepelil pol vasi. Le z največjo požrtvovalnostjo so mogli rešiti gasilci polovico vasi. Takoj drugi dan po požaru si je ogledal pogorišče naš poslanec Janko Rajar. Spremljal ga je okrajni glavar Svetec. Poslanec Rajar je ugotovil, da je od požara prizadetih 8 posestnikov ozir. posestnic, od katerih je nekaterim prav vse pogorelo. Kako silno je razsajal požar, se vidi iz tega, da so pogoreli Jožef Jakš 3 konji in 2 kravi, Mariji Rabelj dve telci in 8 prešičev. Mnogim je pogorelo vse žito, vsa kuhinjska oropila, vse orodje in vozovi, da so ljudje čisto brez vsega. Pomoč je nujno potrebna in je zato upati, da bo vlada v polnem obsegu pritrčila intervenciji tov. poslanca Rajarja.

(Iz Plišanja.) Dne 4. junija ob 3. uri popoldne je prišla nad občino Drensko reber nenadoma grozna nevihta, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Naliv je bil grozovit in v 10. minutah je narasla voda za en meter. Voda je razoralo vse njive in vinograde, odnesla obdelano zemljo in opustošila spornadanske sadike. Povsodi, kamor je prišla voda, je vse opustošeno. Za tem groznim nalivom pa je prišla naenkrat silovita toča, ki je padala celih 20 min. Toča je potolkla popolnoma vse. Vinograde v Pristavi in Dobležici je tako uničila, da ni ostala niti ena trinajstina dobra. V občini Drenska reber so edini vir dohodkov prebivalstva vinogradi, ki so pa uničeni sedaj za tri leta. Vsa škoda je uradno precejena na 1.242.400 kron. Položaj vseh občinarjev je obupen in zato prosimo vse tovariše iz SKS., osobito pa poslance in ministra Pucelja, da nam pri-

skočijo na pomoč. Upamo pa tudi, da nam pomaga vse kmetjsko ljudstvo, saj toča ni delala razlike po strankarskem mišljenju, temveč je bila vse. Tovariši, pomagajte tovarišem v bedi in tudi Vam bo potem pomagano v slučaju nesreče.

Politične vesti.

(Kronski svet v Ljubljani.) Pod predsedstvom Nj. Veličanstva kralja se je vršila v ponedeljek in torek v Ljubljani seja ministrskega sveta, ki se vsled tega imenuje kronski svet. Seje so se razum enega udeležili vsi ministri. Namen seje je bil dvojen: da pouči našega kralja pred njegovim odhodom na Češko o našem notranjem in zunanem položaju ter da uredi vprašanje kraljeviča Jurija. Vsak minister je izčrpno poročal kralju iz svojega področja. Po podanih referatih je bilo storjenih več važnih sklepov.

(Prepoved izvoza žita.) Naš tovariš minister Pucelj je obširno poročal o stanju žetve in o zakonih, katere predloži skupščini. (O tem je že poročal naš list. Op. ured.) Žetev bi morala biti letos zadovoljiva, če ne bi banaški veleposestniki posejali letos za polovico manj žita, kolani. Vsled tega in deloma tudi vsled suše in vremenskih nezdod obstoji nevarnost, da bo nam žita manjkalo. Z ozirom na poročilo tov. ministra Pucelja sta opomnila demokratska ministra dr. Zerjav in Kumanudi na obupno stanje uradništva z ozirom na naraščajočo draginjo. Zahtevala sta prepoved izvoza vseh živil. Temu predlogu je ugovarjal tov. Pucelj in opozoril na letošnje pomanjkanje krme, vsled česar se mora izvoz živine dovoliti. Njegovemu nastopu se je zahvaliti, da ostane izvoz živine še vnaprej prost, dočim pa bo na izvoz žita postavljena tako visoka carina, da bo izvoz popolnoma nemogoč. Da pa vsled prepovedi izvoza žita ne pade naša valuta, je bilo sklenjeno, da se znatno poviša carina na vse luksuzno blago. Enako se bo postopalo z blagom, ki se pri nas izdeluje.

(Vprašanje kraljeviča Jurija.) Kraljevič Jurij zahteva ureditev svoje letne plače. Kralj je pristal na to, da ga plača iz svoje civilne liste. Kar se pa tiče drugih vprašanj, bodo rešena po hišnem redu kraljevske rodbine. Opozarjamo vse, da ne nasedejo kakim klerikalnim bajkam o vprašanju kraljeviča Jurija. Kraljevič je zelo hraber in za Srbijo gotovo tudi zaslužen mož, ima pa tudi svoje napake, ki so edini vzrok, da se o njegovem vprašanju javno razpravlja.

(Slovenija bo imela v bodoče 26 poslancev.) Dne 8. avgusta je imel državni odbor, ki določuje število poslancev skupščine, svojo sejo, na kateri je določil, da bo v zmislu ustave in ljudskega štetja z leta 1910 imela Slovenija 26 poslancev. Mariborsko volilno okrožje (okrožno sodišče v Mariboru in Celju šteje 596.345 duš in dobi zato 15 poslancev. Ljubljansko volilno okrožje pa obsega okrožno sodišče Ljubljana in Novo mesto šteje 421.791 prebivalcev in dobi 10 poslancev. Mesto Ljubljana s Sp. Šiško ima 53.000 prebivalcev in dobi enega poslance.

(Štajerski volilni okrajji bodo sledeči: 1. Brežice, sodni okraj Brežice in Sevnica. 2. Konjice. 3. Ljutomer. 4. Maribor (levi breg Drave). 5. Mesto Maribor, sodni okraj Maribor (levi breg) in sodni okraj Sv. Lenart; Maribor desni breg ter sodni okraj Slov. Bistrica. 6. Mozirje. 7. Murska Sobota. 8. Dolina Lendava. 9. Prevalje. 10. Ptuj. (Mesto in sodni okraj Ptuj.) 11. Slovenjgradec. 12. Celje (mesto in sodna okrajja Celje in Vransko). 13. Laško. 14. Ormož, in 15. Šmarje. — V ljubljanskem volilnem okraju so volilni okrajji istoletni s sedanjimi glavarstvi.

Gospodarstvo.

(O našem vinogradništvu.) V sredne dne 3. t. m. je bilo v Zagrebu važno zborovanje vlnskih trgovcev in vinogradnikov. Glavni poročevalec je bil prof. Kajtner, ki je podal sledečo statistiko o produkciji vina. Jugoslavija pridelala letno okoli 13 milijonov hektolitrov vina in sicer: Hrvaška in Slavonija 3, Srbija 3, Vojvodina 3, Bosna 1,6, Slovenija 1,55, Dalmacija 0,66, Makedonija 0,5 in Črna gora 0,3 milijonov hektolitrov vina. Na vsako osebo odpade na Madžarskem 218, na Češkem 10, v Avstriji 18, na Poljskem 3,3, v Rumuniji 51, v Italiji 99 in pri nas 21,6 litrov vina. Iz te statistike je jasno razvidno, kam moramo vino izvažati in kje so naši tekmeči. Dasi se pri nas vino pridno pije, nam ostane letno skoraj 1.200.000 hl vina. Ker že 4 leta nismo izvozili nobenega vina,

je jasno, da so vse šrambe polne in da preti usodno pomanjkanje sodov. Najbolj opasno je to na Hrvaškem, kjer se briga Radić za vse, samo za kmetjske koristi ne. O težavah pri izvozu vina je govoril g. Višković. Na Češkem se kupuje le hrvaško vino z 12 do 13 odstotkov alkohola. Visoka carina, razne pristojbine in določila onemogočujejo izvoz vina. Zeleniške tarife so pretrane. Iz Vrška do Maribora se plača za en liter 10 kron prevoznine. Poleg znižanja carine in zeleniških pristojbin ter ureditve pristanišča v Bakru je treba dovoliti tudi predelavo vina v kobjak, ki je danes vsled prevelikega obdajčenja destilatov, izključena.

(Naš izvoz sliv.) Po »Trgovskem listu« posnemamo: V vsej Jugoslaviji je okoli 60 milijonov slivnih dreves. Celokupni pridelek je znašal leta 1921 80.000 vagonov. Izvozilo pa se je od 1. junija l. 1921 do 1. julija 1922 samo 3500 vagonov posušenih sliv in 2500 vagonov slivove čežane, kar bi dalo okoli 450 milijonov dinarjev. V letih 1920—1921 je znašal izvoz znatno več, namreč 4114 vagonov suhih sliv in pa 2445 vagonov čežane. Glede produkcije sliv prekašamo mi tudi Francosko. Čeprav pa je naše blago slabše, vendar moramo uspešno konkurirati tudi z ameriškiimi slivami in to zaradi visoke veljave ameriškega denarja. Danes izvažata Francija in Amerika v Nemčijo in Avstrijo okoli 8000 vagonov sliv. Ves ta izvoz bi morali in mogli osvojiti mi. Predvsem pa je potrebno, da posvetimo večjo pozornost upakovanju sliv. Da se to pospeši, bi moral biti izvoz in vvoz zabojev za pošiljanje sliv carine prost. Največje težave pa povzročata določba o zasiguranju valute. Storili so se pri finančnem ministru sicer že opeševani koraki, da se to zgodi, toda dosedaj brezuspešno. Upamo pa, da ne bo letošnja prošnja zaman, saj je izvoz sliv za izvozom lesa, žita, živine in mesnih izdelkov največji in najvažnejši.

(Živinski trg.) Katastrofalen padeč avstrijske valute je onemogočil Avstriji nakupovanje naše živine. Zato pa smo v nadomestilo pričeli izvažati živino na Češko in v Francijo. Upliv čeških nakupovalcev se je na naših sejmih že pokazal in je živina v ceni nekoliko narasla. Cene za kilogram žive teže so bile sledeče: Svine od 78 do 86, goveja živina I. vrste od 50 do 60, II. vrste od 30 do 40, III. od 25 do 30 in teleta od 35 do 45 kron.

(Pretečeni tedenski sejem v Karlovcu) je bil manjši od prejšnjega. Cene so bile sledeče: Prvovrstni voli od 38 do 42, drugovrstni od 35 do 40 in III. vrstni od 20 do 30 kron; krave so bile po 26 do 28, debele svinje pa od 82 do 95 kron za kg žive teže.

(Lesni trg.) Hrastovi hlodi I. od 3000 do 4500, II. od 1600 do 2400, hrastovi hlodi za furnirje od 4000 do 4500, fin hrastov les od 10 do 12 ti-soč, doge za sode od 180 do 220, francoske doge za sode 1000 kosov od 4080 do 6000, jesenovni hlodi od 1600 do 2400, javorjevi hlodi od 1800 do 2500, hrastovi brzojavni drogi od 1060 do 2000 in bukovi praži od 90 do 110 kron; bukovi les za karjavo je veljal od 6500 do 9000 kron.

XIII. poročilo »Hmeljarskega društva.« Zatec, Češko, dne 1. avg. Vsled mrzlega vremena je rastlina nekoliko zastala, kar je popravilo toplo vreme prejšnjega tedna. V mnogih, normalno se razvijajočih nasadih se že vidi napol izgotovljene kobile. Pri ugodnem vremenu bomo dobili popolnoma razvito blago najboljše kakovosti. O množini letošnjega prideleka se še ne more govoriti, ker imamo do obiranja še skoro tri tedne. Na hmeljskem trgu postaja vedno bolj mirno in cene gredo polagoma nazaj. Povprečno se plačuje za 50 kg od 1500 do 1700 čeških kron ali 12000 do 13000 naših kron.

(Borza v Ljubljani.) Sporočajo nam, da se v kratkem otvori v Ljubljani borza za blago in vrednote ter menda tudi za valuto. Pripravljalna dela so v polnem teku. Z veseljem beležimo to vest, kajti borza bo za naše trgovstvo, industrijo in za narodno gospodarstvo sploh največjega pomena. Začasno tajništvo ljubljanske borze posluje v Ljubljani v hiši Slovenske banke. Cankarjevo nabrežje, I. nadstropje (vhod za vodo). Uradne ure vsak dan od 16. do 18. ure.

(Žitni hrošč.) Tako se imenuje od 12 do 13 in pol milimetro dolg, bakreno rjave barve hrošč, ki je letos v nekaterih občinah v Medjimurju napravil veliko škodo, posebno na rži. V naših krajih je ta zelo nevarni metulj še nepoznan, dočim je v južni Rusiji stalen gost. Letos pa prihajajo tožbe o njegovem škodljivem delo-

vanju tudi iz Slovenije (Krško) in Dalmacije (okolica Šibenika). Tu se je pojavil v veliki množini in je posebno škodoval pšenici in rži. Njegove ličinke izjedajo v zemlji korenine, hrošč sam pa se naseli v klasju, kjer izje zrnce v mlečnem stanju. Danes se nimamo sigurnega sredstva proti žitnemu hrošču. Priporoča se pa obiranje hrošča zjutraj in na večer ter njegovo uničevanje. Napačno je misliti, da je žitni hrošč sploh že izginil. Zakopal se je v zemljo, da nadaljuje spomladati svoje škodljivo delo. Zato se priporoča globoko oranje in okopavanje zemlje, kjer se je pojavil žitni hrošč. Tudi se naj na taki zemlji ne seje žita, temveč detelja ali grah.

(Nova opasna konjska bolezen.) Na južnem Češkem se je pojavila dosedaj nepoznana konjska bolezen, ki je v kratkem času uničila v 84 občinah 670 konj. Konj oboli na črevah in želodcu in za nekoliko dni pogine. Dosedaj se ni moglo ozdraviti niti enega konja, ki je dobil to bolezen. Čeprav so izdali uradi stroge navedbe, da naj narod pazi, da se bolezen ne razširi, se ona vendar strahovito naglo širi in govore že, da se je bolezen pojavila že na Madžarskem. Zato je pri nakupu konj potrebna velika opreznost. Vsako sumljivo bolezen konja je takoj javiti živino-zdravniku.

Obrtniki, za Vaše denarje gre.

Opetovano smo bili že primorani, da se pečamo z razmerami v bolniški blagajni. Jasno in določno smo razkljali samopasništvo nekaterikov in označili škodo, ki jo trpe vsled tega obrtniki. Kljub vsemu ogromnemu materialu, ki smo ga v tej stvari obelodanili, pa se merodajni krogi še vedno ne zganajo in obrtniški stan naj bo še v naprej molzna krava nekaterikov.

Temu je v znatni meri krivo obrtnišvo samo. Ne zaveda se dovolj svojih stanovskih dolžnosti in mesto, da bi takoj, ko en mož nastopil proti izkoriščevalcem, se zadovoljuje z vlogo nemega in brezbržičnega gledalca, ki prepušča mirne vesti drugim, da si kujejo na račun obrtnišva svojo srečo.

Toda tovariši obrtniki, ne gre le za stanovsko čast, temveč gre za Vaše težko prislužene denarje. Sebe točje po obrazu, kdor je brezbržen v časih, ko se hoče izvesti utihotapljen zakon, ki je ena največjih krivic za obrtnišvo.

V zadnji uri pozivljamo zato obrtnike brez razlike na strankarsko pripadnost, da se ujedinjijo v složen nastop in da s silo svojega nastopa zrušijo krivičen zakon. Prezkušeni kamen obrtniške sile bo ta nastop. Če dosežemo sedaj, da prodremo, potem smemo biti sigurni, da bomo prodrli tudi v drugih stvareh. Če pa propademo sedaj, potem vemo, da smo zalgrali in da bo javnost upravičeno prešla preko obrtniških zahtev na dnevi red, kajti kako naj ima javnost respekt pred obrtništvom, če se pa ne zna uveljaviti niti v eni najvažnejši točki, v točki, kjer gre za denar obrtnišva. Zato obrtniki, še enkrat in z vsem povdorkom Vam kličemo: Na plan, vsi na obrambo obrtniških interesov.

V prvi vrsti je naša dolžnost, da protestiramo proti temu, da pride Slovenija v bolniškem in starostnem zavarovanju delavstva pod Zagreb. Naš protest ne izvirja iz nobenih plemenskih ali pokrajinskih predsodkov, temveč izključno iz materialnih ozirov.

Slovenija ima popolnoma izvedeno takozvano kapitalno zavarovanje delavstva, to je da se vse podpore delavstvu izplačujejo iz nabrane kapitala. Hrvaška pa takega zavarovanja ne pozna, temveč ima uvedeno dokladno zavarovanje. Po številu premij, ki jih je izplačati, plačujejo delodajalci svoje doklade. Posledica tega je, da plačujejo na Hrvaškem znatno nižje doklade, ko pa v Sloveniji. Iz istega vzroka pa ima danes Slovenija tudi lep kapital, dočim je Zagreb brez njega.

Iz pohlepa po od slovenskih delodajalcev nabranem denarju je bil sklenjen zakon, ki odreja, da mora ves denar slovenskih bolniških blagajn in pa delavske zavarovalnice v Zagreb, skratka, da se je socialno zavarovanje delavstva centraliziralo.

Proti tej centralizaciji protestiramo kar najodločneje. Protestiramo proti tej centralizaciji, ker je skrajno avara in skrajno nerodna. Po zakonu bi o višini vsake premije, ki bi jo imel prejeti slovenski delavec, odločeval Zagreb. Da bi to neizmerno podražilo vse upravno delo, mora biti jasno vsakomur. Ker pa tudi Zagreb nikakor ne slovi po svoji uprav-

ni zmožnosti, je dalje gotovo, da bi minili meseci, predno bi prišel delavec do svoje premije. Naj pojasnimo vso zadevo v številkah. Slovenija bi dala letno na vplačilih za socialno zavarovanje delavstva od 80 do 100 milijonov kron. Upravni stroški bi znašali že po današnjem stanju okoli 20 milijonov kron letno. Tu se neha vse in sramota za obrtnika, če bi tako nezasišano reč trpel.

Centralizacija pa je tudi skrajno krivična. Ves v Sloveniji nabran denar, je naš denar, ki se sme uporabiti edinole v Sloveniji. Ta bi bila lepa, da bi revna Slovenija redila bogato Hrvaško. To bi pa hoteli nekateri gospodje v Zagrebu. Ti gospodje, ki mislijo le na masno plačana ravnateljska mesta, so to svojo namero že odkrili, ko so prepovedali nadaljno zidanje palače okrožnega urada za socialno zavarovanje v Ljubljani. Ne bomo se spuščali v to, če je gradnja te palače umestna ali ne, naglašamo pa, da ima o umestnosti ali neumest-

nosti odločevati edinole Slovenija, zakaj z njenim denarjem se zida palača. Gospodje v Zagrebu pa si laste pravico, da oni odločajo o tem, če se sme palača zidati ali ne. In gospodje v Zagrebu so tudi že sklenili, da se ne sme zidati. In zakaj ne? — Zato, ker bi si hotel Zagreb zidati tako palačo, za kar pa rabl naš denar, ker svojega nima. Ne gre jim v glavo, kako to, da bi bila v Ljubljani velika palača, Zagreb pa bi bil brez nje. Toda stvar je silno enostavna. Naj bi

zbirali na Hrvaškem denar, tako, kakor se je zbiral v Sloveniji, pa bi si potem z lahkoto postavili magari še večjo palačo. Toda z našim denarjem ne bodo zidali sebi hiš.

Naše glavne zahteve so torej: Centralizacija v Zagrebu mora pasti in izvršiti se mora od obrtnikov nadzorovana revizija upravnih stroškov. Preneumno bi bilo, da bi obrtniki vzdrževali stotine komunističnih in socialdemokratskih agitatorjev. Tudi v bolniški blagajni se mora

uvesti načelo štedenja in dela. V interesu delojemalcev je ustanovljeno delavsko zavarovanje, ne pa v interesu raznih nekvalificiranih ravnateljev.

Obrtniki vse dežele! Za vaše denarje gre in zato pričakujemo, da vstanete ko en mož na obrambo obrtniških interesov. Proč s troti, proč z nepotrebniimi ravnatelji! Obrtniški stan vstani, da pride tudi za Tebe pravica!

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Kapital: K 20.000.000 — Rezerve okrog K 6.000.000 —

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

Prvovrstno, specialno angleško in češko sukno, modne in športne obleke, pelerine, površnike, raglane, dežne plašče, perilo itd. priporoča tvrdka

DRAGO SCHWAB

(prej Schwab & Bizjak).

Pod Nar. kavarno. LJUBLJANA. Dvorni trg št. 3.

V zalogi ima tudi vse sokolske potrebščine za članstvo in naraščaj po predpisih „Jugosl. Sokolskega Saveza“.

Kmetovalci, pozor!

Vsakovrstne poljedelske in druge stroje

kakor tudi vse v to stroko spadajoča dela prevzemam v popravilo. Popravila izvršujem točno, solidno in po najnižjih cenah.

Franc Puch v Ljubljani, Karlovska c. 10.

Primešaj „**MASTIN**“ krmil!

Enkrat na teden eno pest.

Ako Mastina v lekarnah, trgovinah in konsumih ne dobite, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane 28 dinarjev in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaj; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti 20 kron.

Lekarna Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) zraven rotozisa.

Naznanjam cenjenem občinstvu, da sem zopet otvoril

MENJALNICO

v Kolodvorski ulici št. 41

na dvorišču levo (poleg carinske posredovalnice A. Grom) ter se priporočam tudi nadalje za v prejšnjem delovanju izkazano mi naklonjenost.

Milan Stubelj.

Vojna vdova

išče za takoj ali pozneje, malo gostilno na račun, ali pa v najem manjšo hišo, ki bi bila pripravna za obrt. Neslov pove upravištvo „Kmetijskega lista“.

HLODE,

gozde, trame, deske in drva

ponudite lesni družbi „**ILIRIJI**“ v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8 (pred sodnjo). Plačujejo se najvišje dnevne cene.

Varstvo in zdravlilo proti

svinjski rdečici, vrančnemu prisadu, svinjski kugi, perutninski koleri in ostalim boleznim domačih živali

CEPIVA,

ki jih proizvaja Jugoslovanski serum zavod, d. d. Naslov za brojavko: Serum, Zagreb. — Tel. št. 14-15. Baniška cesta št. 21.

MURIN,

najučinkovitejši strop za nčti. Imava v zalogi v LJUBLJANI: lekarna Sušnik, dragarija „**ADRJA**“.

„Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7

ima vedno v zalogi:

debelo morsko sol, lepo suho koruzo, kristalni sladkor, milo za pranje, pšenične otrobe, pšenično moko št. 0, pšenično moko za kuho, pšenično moko za kruh, oves, koruzno moko in zдроб.

Perilo je pri sedanjih draginjah nenadomestljivo. Ali uporabljaj pri pranju tako milo, katero perilu ne škoduje in ga ne razjeda? Ali uporabljaj

„GAZELA“-MILO?

Odvetnik dr. **VEKOSLAV KUKOVEC**

naznanja, da se je preselil in začel izvrševati odvetništvo

v MARIBORU, Vrazova ulica št. 2.

TRGOVINA

sena, slame, drv, krompirja, sadja

in vseh drugih dštelnih pridelkov

Andrej Oset, Maribor

Aleksandrova c. št. 57; telefon št. 88.

ŠTAMPILJE

GRAVEUR

ANT. CERNE

LJUBLJANA

DVORNI TRG

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Zvezna tiskarna in knjigarna

V LJUBLJANI - Wolfova ulica št. 1.

Poštni predal 74. Telefon 359.

Izvršuje vsa tiskarska dela po konkurenčnih cenah ter se za cenjena naročila najtopleje priporočamo.

Zahtevajte proračun! Točna postrežba!

„JUGOSLAVIJA“

SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA V BEOGRADU

RAVNATELJSTVO ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

je vsled odkupa inozemskih družb „Feniks“, „Franco Hongroise“ in „Graške vzajemne zavarovalnice“ ena največjih domačih zavarovalnih družb ter prevzema pod najboljšimi pogoji in izredno niskimi premijami:

a) požarna zavarovanja, b) življenska zavarovanja, c) jamstvena in nezgodna zavarovanja, d) transportna zavarovanja, e) zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vioma, f) zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Pojasnila daje:

„JUGOSLAVIJA“, SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

RAVNATELJSTVO ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI, DUNAJSKA CESTA 15.